

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Gfv.VII.30.059/2013/5. szám

A Kúria, mint felülvizsgálati bíróság a Dr. Takács Tibor ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Borfői Botond Márton ügyvéd által képviselt alperes ellen vállalkozási díj megfizetése iránt a Fővárosi Bíróságon 9.G.42.188/2009 számon folyt perében, a Fővárosi Ítéltábla 3.Pf.II.20.239/2012/5. számú ítélete ellen a felperes által 35. sorszámon előterjesztett felülvizsgálati kérelem alapján indult felülvizsgálati eljárásban meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes jogelődje, a **B. Kft.** (Vállalkozó) és az alperes (Megrendelő) között 2003. szeptember 16-án vállalkozási szerződés jött létre a **S-i** Termálfürdő és Hotel alapozási és vasbetonszerkezet építési munkáinak az elvégzésére. Egyebek mellett megállapodtak abban, hogy a Megrendelő a vállalkozói díj 10 %-át teljesítési biztosítékként visszatartja a Vállalkozó minden számlájából a műszaki átadás-átvétel időpontjáig. Az így visszatartott összeg a közösen felvett jegyzőkönyv, vagy a Vállalkozó igénybejelentő levele alapján kerül kifizetésre az átadás-átvételi eljárást követően (11.1. pont). Az alperes a felperes jogelődje által kiállított rész-számlákból, a szerződés e pontjára hivatkozással 19.546.864 Ft-ot visszatartott.

A felperes jogelődje csődeljárás alá került és emiatt az alperes 2004. január 14-én január 16-i hatállyal felmondta a szerződést. A felperes által elvállalt munkák befejezésére új vállalkozási szerződést kötött a **P. Kft.**-vel.

A felperes jogelődjével szemben 2004. június 17-én megindult a

felszámolás. 2005. január 17-én a felszámoló megbízottja és az alperes képviselője garanciális bejárást tartottak és megállapították a felperes jogelődjének hibás teljesítését. A felperes jogelődje elismerte a felelősségét a jegyzőkönyvben foglaltak szerint. 2005. február 2-án az alperes tájékoztatta a felperes jogelődjének felszámolóját, hogy a garanciális javítás kivitelezésére más vállalkozót von be és a felmerülő költségeket a felperes jogelődjétől „garanciális visszatartás” címén visszatartott összeg terhére számolja el. A felszámoló tájékoztatta az alperest, hogy a felszámolás alatt álló társaság az esetleges jogos kijavítási igényeknek nem tud eleget tenni. Az alperes a P. Kft-vel kijavíttatta a hibákat, mely 2005. május 4-én 3.429.450 Ft, június 16-án 3.110.406 Ft bruttó összegről állított ki számlát. Az alperes a számlákat kifizette és egyben tájékoztatta a felszámolót, hogy 6.539.856 Ft javítási költséget a garanciális visszatartás összegének a terhére kompenzált. A visszatartott összegből fennmaradt 13.007.000 Ft-ot 2006. december 6-án átutalta a felperes jogelődje részére.

A felszámoló nem értett egyet a visszatartott összeg javítási költségekre történt elszámolásával és 2005. október 4-én közölte az alperessel, hogy ha követelése van, úgy azt hitelezői igényként kell érvényesítenie a felperes jogelődjének felszámolási eljárásában. Kérte a visszatartott összeg teljes kifizetését.

*

A felperes jogelődje módosított keresetében az alperes kötelezését kérte 14.795.736 Ft és kamatai megfizetésére. Álláspontja szerint az alperes a felszámolási eljárás során hitelezői igényt nem jelentett be az egy éves jogvesztő határidőn belül, ezért a teljes visszatartott összeget köteles a felperesnek megfizetni.

Az alperes kérte a kereset elutasítását. Álláspontja szerint csak szavatossági jogait gyakorolta a visszatartással és a javítási költségeknek a visszatartott összegből történő kiegyenlítésével.

Az elsőfokú bíróság keresetnek részben helytadó ítélete ellen benyújtott fellebbezés alapján eljáró másodfokú bíróság 3.Pf.21.278/2009/2. számú közbenső ítéletében megállapította, hogy a felperes keresetében érvényesített követeléssel szemben az alperest a felperes hibás teljesítésével arányos visszatartási jog megilleti. Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és az alperes visszatartási joga alapján érvényesített, a hibás teljesítés folytán felmerült javítási költség összegszerűségének tisztázása körében az elsőfokú bíróságot új tárgyalásra és új határozat hozatalára utasította.

A felszámolási eljárást lefolytató bíróság 2009. szeptember 14-én

kelt, a felperes jogelődjének felszámolását befejező végzésében a felperesi jogelőd alperessel szembeni követelését a felperesnek, mint hitelezőnek követelése részbeni kielégítéseként átadta.

A megismételt eljárásban a felperes keresetét a jogelődje által előterjesztett kereseti kérelemmel megegyezően fenntartotta. Az alperes által visszatartott összeggel kapcsolatban az volt az álláspontja, hogy a jóteljesítési biztosítékot óvadéknak kell tekinteni. Ebből következően a felszámolás megindulása után 3 hónapig még kielégítheti az óvadék jogosultja az igényét, ezt követően azonban a megmaradt összeget át kell adnia a felszámoló részére és a jogosult a keletkező követelésének kielégítésére zálogjogosultként tarthat igényt. Szavatossági igényét az alperes követelés-bejelentés útján érvényesíthette volna a felszámolási eljárásban.

Vitatta azt is, hogy az alperes a javítási költséget ÁFA-val növelt összegben számolta el a visszatartott összeg terhére.

Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 4.094.059 Ft tőkét és ennek 2006. december 7-től a kifizetésig járó törvényes késedelmi kamatát. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Álláspontja szerint a közbenső ítélettel elbírált jog a Pp.229.§ (1) bekezdése alapján vitássá már nem tehető. Szakértői vélemény alapján elfogadta a felek által is már rögzített hibás teljesítés tényét, s a kijavítással kapcsolatos számlák alapján a javítási költség összegét 4.961.885 Ft+ÁFA összegben állapította meg. A már kifizetett összegre tekintettel határozta meg az alperes által még fizetendő díjat.

A felperes fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, megfellebbezett részét helybenhagyta. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 250.000 Ft+ÁFA ügyvédi munkadíjat.

Kiemelte, a másodfokú bíróság közbenső ítéletével már megállapította, hogy az alperest a visszatartási jog megillette és a Ptk. 306.§ (4) bekezdése alapján a visszatartási jog jogi hatása abban áll, hogy a perben követelt ellenszolgáltatás vagy egy része a kijavításig vagy kicserélésig nem válik esedékessé, idő előttinek tekintendő. A közbenső ítélet jogerős, így annak megállapításai vitássá nem tehetők.

Az elsőfokú bíróság feladata a hibás teljesítés összecszerűségének tisztázása volt. A hibás teljesítés tényét a felperesi jogelőd és az alperes képviselője a helyszíni szemle alapján rögzítették. Nem fogadta el a felperesnek azt az érvelését, hogy nem szakember vett részt a helyszíni bejárás során, mert a jegyzőkönyvből kitűnően nem a felszámolóbiztos, hanem az általa megbízott szakember vett azon részt. Az ott rögzített hibák alapján állapította meg a szakértő a hibás teljesítés tényét, és a kijavítási költséget azok alapján

reálisnak tekintette.

Nem fogadta el a felperes álláspontját arra vonatkozóan, hogy az alperes az ÁFÁ-t nem számíthatja be a visszatartott összegbe, mert a javítások után azt az alperes visszaigényelte. Hivatkozott az általános forgalmi adóról szóló 1992. évi LXXIV. törvény 3.§.a) pontjára, és ennek alapján megállapította, hogy a forgalmi adó a vállalkozói díj része, ezt az összeget az alperes a kijavítást végző vállalkozónak megfizette. Úgy ítélte meg, hogy az elsőfokú bíróság megalapozottan fogadta el a szakértői véleményt ítélezése alapjául.

Mivel az elsőfokú bíróság ítélete számszaki levezetést nem tartalmazott, a másodfokú bíróság részletezte, hogy az alperes marasztalására mely számítás eredményeként került sor. Levezetésének eredményeként megállapította, hogy az alperesnek kisebb összeget kellett volna megfizetnie az elsőfokú bíróság által megállapítottnál, azonban az alperes fellebbezésének hiányában a marasztaló rendelkezést a másodfokú bíróság nem érinthette.

A felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, melyben kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a keresetének teljes egészében helyt adó határozat meghozatalát. Állította a Pp.206.§ (1) bekezdésének és a 164.§ (1) bekezdésének, a csődeljárásról, a felszámolási eljárásról és a végelszámolásról szóló 1991. évi IL. törvény (Cstv.) 38.§ (3) és (5) bekezdésének, valamint a Pp.78.§-ának megsértését.

Álláspontja szerint a bíróságok megsértették a bizonyítékok mérlegelésének szabályait és emiatt kirívóan okszerűtlen iratellenes és nem logikus következtetésre jutottak.

Kiemelte, hogy a közbenső ítélet alapján is az alperesen volt a bizonyítási teher a hibás teljesítés köre és a kijavítás tényleges költsége vonatkozásában, ám az alperes ezt nem bizonyította. A szakértői véleményt megalapozatlannak tartotta elsősorban azért, mert a kérdéses munkák elvégzését követő 6 év múlva járt a szakértő a helyszínen. Vitatta a szakértői véleményben foglaltakat azért, mert a szakértő már csak a kijavított állapotot tudta megvizsgálni és kétséges, hogy ebből milyen következtetést lehet levonni a hibára nézve. Álláspontja szerint a felszámolóbiztos nyilatkozatára szakértői vélemény nem alapítható, a nyilatkozat értékelése nem szak-, hanem jogkérdés. Nem vitásan tett a felszámolóbiztos elismerésként is értékelhető nyilatkozatot a hibák vonatkozásában, azonban ezt később visszavonta, és a kijavítási költségek összegét mindvégig vitatta.

Hivatkozott arra is, hogy amennyiben a kijavítási költség levonása jogszerű is volt, az alperes akkor sem volt jogosult az általános forgalmi adónak a vállalkozói díjból való levonására. E körben bizonyítási indítványként terjesztette elő, hogy a Kúria nyilatkoztassa meg az alperest az adott számlákban szereplő általános forgalmi adó visszaigénylése tekintetében.

Állította, hogy az alperes nem igazolta a számlák kifizetését.

Kifejtette a felperes a jóteljesítési biztosíték óvadéki jellegével kapcsolatos álláspontját, melyben hivatkozott a Szegedi Ítéltábla Gf.I.30.138/2009/4. számú jogerős ítéletére és a Legfelsőbb Bíróság Gfv.X.30.285/2009/6. számú felülvizsgálati ítéletében foglaltakra. Jogsabálysértőnek állította a jogerős ítéletet azért, mert az nem vette figyelembe a hivatkozott döntésekben kifejtetteket a közbenső ítélet ítélt dolog mivoltára hivatkozással.

Állította, hogy a közbenső ítélet indokolásához nem fűződik az ítélt dolog hatálya. Nem vitatta soha, hogy ne lett volna joga az alperesnek a visszatartásra. Ezt a jogát azonban csak a Cstv. szabályaival összhangban gyakorolhatta volna. Kiemelte, hogy az alperes csak a Cstv. 38.§ (5) bekezdésében foglaltak alapján lett volna jogosult igényt érvényesíteni. Miután a mulasztás miatt az alperes jogérvényesítésre már nem jogosult, érdektelen, hogy megállapítható volt-e 2005 nyarán a felperesi jogelőd hibás teljesítése. Előadta, hogy a hivatkozott eseti döntésekről jóval a közbenső ítélet átvétele után szerzett tudomást.

Jogsabálysértőnek állította a jogerős ítéletet a perköltség tekintetében is. Az elsőfokú bíróság ugyanis a felperest 27,3 %-ban, az alperest 72,7 %-ban találta pernyertesnek. A felperes a keresetét valóban leszállította a per során, azonban ennek csak az volt az oka, hogy az alperes önként megfizetett 13.007.000 Ft-ot 2006. december 6-án. A Pp. 78.§-ára hivatkozással előadta, hogy pernyertesnek kell tekinteni azt a felperest, aki az alperesnek a per során történt teljesítése miatt a keresetét a teljesítéshez igazodóan leszállította.

A felülvizsgálattal vitássá tett követelésrész értékét 10.701.677 Ft-ban határozta meg.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem nyújtott be.

A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján.

A Kúria mindenekelőtt hangsúlyozza, mivel a jogerős közbenső ítéletben a bíróság megállapította, hogy az alperesnek joga volt a visszatartásra, és annak alapján az elszámolásra, ezért ez a kérdés a Pp. 229.§ (1) bekezdése alapján a per további szakaszában már nem vizsgálható. Jóllehet a Kúria fenntartja a jóteljesítési garanciával kapcsolatban a hivatkozott ítéletében kifejtetteket, azonban az ott részletezett jogi álláspont a jelen perben nem releváns, figyelemmel a jogerős közbenső ítéletre.

A Kúria nem ért egyet a felperessel abban a kérdésben, hogy a rendelkező részt kell csak vizsgálni az ítélt dolog kapcsán, ugyanis a rendelkező részben foglalt rendelkezés valódi tartalmát a bíróság az indokolási részben fejti ki, és így egységében minősülnek ítélt dolognak. Mivel a jogerős közbenső ítéletben a bíróság azt állapította meg, hogy az alperesnek joga volt

visszatartani a garanciális összeget és abból joga volt kielégíteni magát, ez a közbenső ítélet jogereje miatt a továbbiakban már nem vitatható.

A bizonyítékok értékelése körében a Kúria nem találta okszerűtlennek, a logika szabályaival ellentétesnek a jogerős ítéletet. A felszámolóbiztos megbízásából ugyan, de nem a felszámolóbiztos, hanem a felperesi jogelőd volt ügyvezetője vett részt a garanciális bejárásán, aki az egész beruházásban korábban is közreműködött. Nem állítható ezért az, hogy nem hozzáértő ember vett azon részt a felperesi jogelőd részéről. Ebből a jegyzőkönyvből kiindulva azután a szakértő meg tudta állapítani, hogy valóban voltak-e ott javítások. E két irat egymáshoz való viszonya alapján nem állapítható meg a Pp.206.§ (1) bekezdésének a megsértése.

A felperes felülvizsgálati kérelmében azért is támadta a jogerős ítéletet, mert álláspontja szerint az ÁFA összegét az alperes nem vonhatta volna le a garancia összegéből azt vissza kellett volna fizetnie a felperesi jogelődnek, hiszen a vállalkozónak történő kifizetés után azt az alperes visszaigényelhette az adóhatóságtól. A Kúria egyetért a felperessel abban, hogy a vállalkozó nem a harmadik személynek kifizetett bruttó vállalkozói díjat, hanem csak a nettó díjat vonhatta le a garancia összegéből, ugyanis ténylegesen a harmadik személy által történő kijavítás a számára - a kifizetett általános forgalmi adó visszaigénylése után - csak a nettó összeg kifizetését jelentette. A vállalkozó felperesi jogelőd csak ezért a nettó összegért tartozik felelősséggel. Ugyanakkor a Kúria álláspontja szerint az elsőfokú bíróság - bár nem indokolta meg a számítási módot - ténylegesen a nettó összeg alapján számolta ki az alperes által fizetendő összeget. Erre tekintettel, bár a felperes álláspontja a kifizetett nettó összegű javítási költség elszámolhatósága tekintetében helytálló, ez nem változtat azon a tényen, hogy a jogerős ítélet rendelkező részében a bíróság helytállóan kötelezte az alperest 4.094.059 Ft tőke és kamatai megfizetésére.

A felek a szerződés 6.4. pontjában késedelem esetére a törvényes mértékű késedelmi kamatot kötötték ki, amely 2005. január 1-től 2006. december 6-ig a Ptk. 301/A.§-a alapján a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt összege volt. 2005. szeptember 1.-december 31. között (122 nap) a jegybanki alapkamat 7 % volt, ezért a késedelmi kamat mértéke 14 % volt. 2006. január 1. - június 30. között (181 nap) a jegybanki alapkamat 6 %, a késedelmi kamat mértéke 13 %. 2006. július 1. - december 6. (159 nap) a jegybanki alapkamat 6,25 %, a késedelmi kamat 13,25 %.

Miután a 19.546.864 Ft garanciális visszatartásból nettó 4.961.885 Ft-ot volt jogosult levonni az alperes, ezért 14.584.979 Ft-ot kellett volna 2005. szeptember 1-jén visszafizetnie. A fenti

kamatmértékkel az egyes időszakokra kiszámított kamat mértéke összesen 2.464.561 Ft, melyet a felperesi jogelőd jogosult volt az alperes által neki megfizetett 13.007.000 Ft-ból elsőként levonni. A fennmaradó 10.542.439 Ft-ot a felperesi jogelődnek a tőketartozás csökkentésére kellett fordítania, így a 14.584.979 Ft tartozásból már csak 4.042.540 Ft tartozása maradt az alperesnek. Miután az elsőfokú bíróság közel azonos összegre - 4.094.059 Ft-ra - kötelezte az alperest, s feltételezhetően a kerekítési hibák miatt van eltérés a Kúria és az elsőfokú bíróság számítása között, ebből vonta le a következtetést a Kúria, hogy az elsőfokú bíróság a nettó összeggel számolva állapította meg azt az összeget, melyet az alperesnek fizetnie kell, s amely ellen az alperes nem fellebbezett.

A Kúria álláspontja szerint nem alapos a felülvizsgálati kérelem a perköltség tekintetében sem. Helytállónan állapította meg a másodfokú bíróság, hogy a felperes az alperes teljesítését követően is vitatta az alperes visszatartási jogát és a kereseti kérelmét továbbra is 14.795.736 Ft-ra fenntartotta. Ennek figyelembe vételével a jogerős ítélet helytállónan állapította meg a pervesztesség - pernyertesség arányát (Pp. 81.§ (1) bekezdés) és annak figyelembe vételével helytállónan rendelkezett az eljárási költségek viseléséről.

Mindezek alapján a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet nem jogszabálysértő, és ezért azt - a számítás tekintetében eltérő indokolással - a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alperes a felülvizsgálati eljárásban nem tett nyilatkozatot, ezért számára a Kúria perköltséget nem állapított meg. Az eredménytelen felülvizsgálati kérelmet benyújtó felperes a Pp. 78.§-a alapján a költségeit maga viseli.

Budapest, 2013. október 22.

Dr. Török Judit s.k. a tanács elnöke, Dr. Csőke Andrea s.k.előadó bíró, Dr. Pethőné dr. Kovács Ágnes s.k. bíró